

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
21 september 2023

Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS)

Remiss från kommunstyrelsen KS 2023/339

Förvaltningens förslag till beslut

- Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
- Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i budget 2023 i uppdrag att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS) med målet att minska antalet nivåer och för att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov.

Stadsledningskontoret föreslår att antal nivåer i nuvarande ersättningssystem för daglig verksamhet (LSS) minskas från sju till fem. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta. Vidare föreslås att antalet timintervall för deltagandegrad per vecka som den enskilde kan välja mellan ändras från två till tre. Förslaget är beräknat utifrån att det på totalen ska vara kostnadsneutralt för staden. Stadsledningskontoret anser att denna förändring kan skapa bättre förutsättningar för att driva verksamhet på ett bra sätt utifrån den enskildes behov.

Förvaltningen ser positivt på föreslagna förändringar utifrån ett brukarperspektiv för individer med neuropsykiatriska diagnoser och instämmer att det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp inte ryms i nuvarande ersättningsnivåer. En sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer kan medföra att vissa stadsdelsnämnder påverkas mer än andra. Förvaltningen instämmer i att det bör vara en skillnad i ersättning till utförare för brukare med högt respektive lågt deltagande därför är det positivt med färre antal nivåer och ett ökat antal timintervall. Förvaltningen ser mycket positivt på förslaget att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en

timme per vecka och att ersättning ska kunna utgå i upp till sex månader efter att den enskilde får möjlighet till arbete på ordinarie arbetsmarknad som stöd i övergången. Det skulle ytterligare öka den enskildes förutsättningar att utvecklas mot ökad självständighet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS) till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 19 september 2023. Nämnden har fått anstånd med yttrandet till 25 september 2023. Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, samtliga stadsdelsnämnder, Attendo, Bambi ekonomisk förening, Famna, Främja, Frösunda, Misa, Nytida, Omsorgshuset och Utvecklingspedagogik.

Ärendet

Kommunstyrelsen fick i budget 2023 uppdraget att i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag på nya ersättningsnivåer inom daglig verksamhet (LSS), med målet att minska antalet nivåer och att på ett bättre sätt balansera den enskildes behov. Bakgrunden till att ändra nivåerna i ersättningssystemet är bland annat att nuvarande system är flera år gammalt och att det därmed finns behov av att anpassa ersättningen utifrån dagens förutsättningar. Målgruppen har förändrats över tid och antalet personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat under de senaste tio åren och det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp bedöms inte rymmas i nuvarande låga nivåer. Förslaget syftar också till att ta bort delar i systemet som kan skapa inlåsningseffekter för personer som går på daglig verksamhet.

Utförare har under flera år haft synpunkter på nuvarande ersättningssystem, bland annat att ersättningsnivåerna är felbalanserade och att de behöver ses över. Utförarverksamheterna har bland annat lyft fram att ersättningen i de låga nivåerna är för låg men att det är rimligt att sänka de högre nivåerna. Flera utförare anser att det viktiga motivationsarbetet för att utveckla den enskildes möjlighet till arbete inte rymms i de lägsta nivåerna. Det är angeläget att ersättningssystemet är utformat på ett sätt som främjar den enskildes förmåga att delta i sysselsättning och ha möjlighet till ordinarie arbete eller praktik.

Förslag till nytt ersättningssystem

En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och socialförvaltningen har tagit fram ett förslag till nya ersättningsnivåer. Förslaget är beräknat utifrån att stadens kostnader ska vara kostnadsneutrala. Alla ersättningar är beräknade i 2023 års prisnivå.

Föreslagna ersättningsnivåer

Stadsledningskontoret föreslår att nivåbedömningen grupperas om i enlighet med föreslagna nivåpoäng för att bättre balansera ersättningsnivån i förhållande till den enskildes behov.

Tabell: Föreslagna ersättningsnivåer

Omsorgsnivå (utan personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka
Nivå 1 (0-25 poäng)	235 000	188 000	94 000
Nivå 2 (26-40 poäng)	305 000	244 000	122 000
Nivå 3 (41-55 poäng)	385 000	308 000	154 000
Nivå 4 (56-70 poäng)	455 000	364 000	182 000
Nivå 5 (71-100 poäng)	540 000	432 000	216 000
Omsorgsnivå (med personlig assistans)	Schablon (kr/år) 25< timmar/vecka	Schablon (kr/år) 11-24 timmar/vecka	Schablon (kr/år) 1-10 timmar/vecka
Nivå 1 (0-25 poäng)	152 750	122 200	61 100
Nivå 2 (26-40 poäng)	198 250	158 600	79 300
Nivå 3 (41-55 poäng)	250 250	200 200	100 100
Nivå 4 (56-70 poäng)	295 750	236 600	118 300
Nivå 5 (71-100 poäng)	351 000	280 800	140 400

Föreslagen peng till utförarna, bilaga 1.

För att få fram ersättningsnivåer som så långt det är möjligt ersätter för den enskildes resursbehov så har arbetsgruppen arbetat med att beräkna färre antal nivåer och fler timintervall för deltagandetimmar. I förslaget ska antalet nivåer bli färre, ersättningen i de lägsta nivåerna öka och i de högsta nivåerna föreslås ersättningen minska.

De föreslagna ersättningsnivåerna är fem till antalet med tre spann av deltagandetimmar. Om en personlig assistent medföljer den enskilde i den dagliga verksamheten minskas ersättningen.

Stadens nuvarande ersättning för deltagandetimmar om hel- och deltid är inte optimala. Det är en stor diskrepans vid den enskildes närvaro om fyra timmar per vecka och vid en närvaro om 24 timmar per vecka med samma ersättning till utförarna.

Stadsledningskontoret föreslår tre olika ersättningsnivåer av timintervall för deltagandetimmar per vecka. Föreslagna timintervall är 1-10 timmar, 11-24 timmar samt 25 timmar upp till heltid (40 timmar). Ersättningen i timintervall 11-24 timmar/vecka förslås vara 80 procent av heltid och ersättningen i timintervall 1-10 timmar/vecka 40 procent av heltid.

Syftet med daglig verksamhet är att bryta social isolering och skapa meningsfullhet och att komma närmare arbetsmarknaden med målsättningen att komma ut i arbetslivet. Det kan finnas olika skäl

till att enskilda personer i kortare eller längre perioder har låg eller ingen närvaro på den dagliga verksamheten. Det är viktigt att beakta att lågt deltagande, även under längre perioder, inte behöver betyda att den enskilde inte har behov av insatsen. Det finns ingen nedre gräns för hur många timmar den enskilde måste delta i daglig verksamhet för att ha rätt till insatsen, en individuell bedömning får göras i varje enskilt fall. Om den enskilde inte deltar alls eller i låg omfattning behöver dock orsaken till detta följas upp. En individuell bedömning får sedan göras gällande om den enskilde har fortsatt behov av insatsen eller inte. Stadsledningskontoret föreslår mot bakgrund av detta att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en timme per vecka.

Stadsledningskontoret föreslår att ersättning utgår i upp till sex månader efter att den enskilde börjat arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden för fortsatt stöd i övergången. Föreslagen ersättningsnivå under dessa sex månader är ersättningsnivå 1, med deltagandetimmar 1-10 timmar per vecka. För att ersättning ska betalas ut under övergångsperioden ska utföraren fortsatt ge stöd till den enskilde och regelbundet besöka arbetsplatsen. Stödet ska utformas individuellt tillsammans med den enskilde och ska finnas beskrivet i den enskildes genomförandeplan.

Kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser av förslaget

Utifrån det antal personer som den 26 augusti 2022 (underlag för stadsdelsnämndernas budget 2023) hade insatsen daglig verksamhet så skulle kostnaderna för staden ändras marginellt vid den föreslagna förändringen av ersättningsnivåerna.

Tabell: Kostnader för nuvarande ersättningsnivåer samt för föreslagna ersättningsnivåer.

	Kostnad nuvarande ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer	Kostnad föreslagna ersättningsnivåer (tkr)	Antal personer
Heltid 25<timmar/vecka	554,6	1 522		
Deltid 4-24 timmar/vecka	319,8	1 402		
Heltid med personlig assistans	24,0	75		
Deltid med personlig assistans	14,1	58		
<i>Utan personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			556,2	1 522
11-24 timmar/vecka			298,1	1 192
1-10 timmar/vecka			16,6	210
<i>Med personlig assistans</i>				
25<timmar/vecka			24,7	75
11-24 timmar/vecka			13,0	49
1-10 timmar/vecka			0,7	9
Ersättning när den enskilde arbetar			4,3	
Summa	912,5	3 057	913,6	3 057

Vid beräkning av antalet personer som förväntas ha daglig verksamhet 11-24 timmar/vecka och 1-10 timmar/vecka har stadsledningskontoret gjort antagandet att 90 procent kommer att ha 11-24 timmar/vecka och 10 procent 1-10 timmar/vecka. Denna beräkning är en uppskattning utifrån hur många personer som idag har daglig verksamhet på deltid (4-24 timmar/vecka) och uppgifter från socialförvaltningens bedömnings- och förmedlingsgrupp om personer med låg närvaro.

För stadsledningskontorets förslag om ersättning upp till sex månader när den enskilde börjat arbete på den ordinarie verksamheten beräknas kostnaderna till cirka 4,3 mnkr. I den beräknade kostnaden görs antagandet att 3 procent av de som har daglig verksamhet börjar arbeta på den ordinarie arbetsmarknaden.

Stadsledningskontoret har gjort en ekonomisk jämförelse mellan de nuvarande och de föreslagna ersättningsnivåerna. Jämförelsen har gjorts av hur föreslagna ersättningsnivåer i förhållande till nuvarande påverkar stadsdelsnämndernas tilldelade budget och kan konstatera att påverkan på budgeten är liten. Då en sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer görs så kan vissa stadsdelsnämnder dock påverkas mer negativt än andra, de stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som

har insatsen daglig verksamhet i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet. Jämförelsen har gjorts för att kunna bedöma de ekonomiska effekterna och för att bland annat kunna ta ställning till behovet av övergångsregler. Stadsledningskontoret bedömer att det inte finns något behov av övergångsregler.

Stadsledningskontoret anser att genom föreslagen förändring förbättras förutsättningarna för det viktiga motiverande arbetet hos personer även i de lägre nivåerna. Förslagen modell ökar även möjligheten att bryta social isolering samt skapar meningsfullhet och förbättrar möjlighet för den enskilde att närma sig arbetsmarknaden. Inga ombedömningar av enskilda personer behöver göras men då antalet nivåer föreslås minska samt att antalet timintervall för deltagande per vecka blir fler så behöver nya beställningar göras i parapyet. Nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd behöver också göras.

Stadsledningskontoret föreslår att den nya ersättningsmodellen börjar gälla från 1 januari 2024. Nivåerna på ersättningen kan justeras, som vanligt, i samband med kommunfullmäktiges budget för nästkommande år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med sociala avdelningen och ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 11 september 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på föreslagna förändringar utifrån ett brukarperspektiv för individer med neuropsykiatriska diagnoser och instämmer att det viktiga motivationsarbetet för denna målgrupp inte ryms i nuvarande ersättningsnivåer.

En sammanläggning av nivåer och en omfördelning mellan låga och höga nivåer kan medföra att vissa stadsdelsnämnder påverkas mer än andra. De stadsdelsnämnder som har förhållandevis många personer som har insatsen daglig verksamhet med nivåbedömning i nuvarande nivå 5 och 7 kan påverkas i högre utsträckning av det föreslagna ersättningssystemet. Förvaltningen instämmer i att det bör vara en skillnad i ersättning till utförare för brukare med högt respektive lågt deltagande och därför är det positivt med färre antal nivåer och ett ökat antal timintervall.

Förvaltningen ser mycket positivt på förslaget att lägsta antalet deltagandetimmar ska sänkas från fyra timmar per vecka till en

timme per vecka och att ersättning ska kunna utgå i upp till sex månader efter att den enskilde får möjlighet till arbete på ordinarie arbetsmarknad som stöd i övergången. Det skulle ytterligare öka den enskilde förutsättningar att utvecklas mot ökad självständighet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Bilaga 1 Föreslagen modell för ersättningsnivåer daglig verksamhet (LSS).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-09-06
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2023-09-05